

Liste čekanja – metastaze hrvatskoga zdravstva (2)

Ivana Kalogjera, 16. rujna 2023.

Mirjana živi na Cresu. Kada je nedavno napipala kvržicu na dojci njezina ju je liječnica poslala na ultrazvuk. U javnom zdravstvu termin za pregled dobila je tek 2024. pa je ultrazvuk obavila privatno u Rijeci i sama ga platila. Nalaz je pokazao da ima rak dojke.

Sanji su otkrili 'nešto na plućima' pa joj je liječnica savjetovala da se naruči kod pulmologa. Termin u KBC Osijek dobila je tek za šest mjeseci. I Sanja je većinu pretraga obavila privatno. Na kraju se ustanovilo da ima metastatski rak pluća.

To su samo neka od iskustava s kojima se pacijenti obraćaju udrugama pacijenata.

Pred nama je listopad, mjesec borbe protiv raka dojke, kada se diljem Republike Hrvatske organiziraju brojne javnozdravstvene manifestacije kojima se ukazuje na važnost ranog otkrivanja raka dojke te važnost odlaska na redovite dijagnostičke preglede.

Tada stižu poruke sljedećeg sadržaja: „Stalno slušam o potrebi prevencije, a znate li vi da u Splitu žene uopće ne mogu doći do upisa za ultrazvuk dojki. Molim vas da nas ne pozivate/proziviate da se ne odazivamo jer nemamo kamo otići na pregled.“

Prema podacima HZZO-a na UZV dojke u bolnicama I. kategorije (KB Dubrava, KB Merkur, KBC Osijek, KBC Rijeka, KBC Sestre milosrdnice, KBC Split i KBC Zagreb) trenutno se čeka 375 dana. Broj otvorenih narudžbi je trenutno 9689. Najduže se čeka u KBC-u u Splitu, u prosjeku 641 dan.

U bolnicama II. kategorije (KB Sveti Duh, OB Dubrovnik, OB Pula, OB Slavonski Brod, OB Varaždin i OB Zadar) na UZV dojke čeka se 392 dana, u bolnicama III. kategorije (županijske bolnice) čeka se 257 dana, dok se u bolnicama IV. kategorije (lokalne bolnice) na istu pretragu čeka 188 dana.

Na mamografiju se u hrvatskim bolnicama prosječno čeka 172 dana ili gotovo šest mjeseci, dok se na MR dojki čeka 136 dana.

Pitali smo ravnateljicu male lokalne bolnice, predsjednika Hrvatske liječničke komore i direktora Udruge poslodavaca u zdravstvu Hrvatske što je po njihovom mišljenju uzrok dugih listi čekanja u zdravstvenom sustavu i dobili vrlo zanimljive odgovore.

Marina Major, ravnateljica Opće županijske bolnice Pakrac i bolnice hrvatskih veterana (Foto: Silvia Feltrin, Pakrački list)

„Lista čekanja za UZV dojki u našoj bolnici iznosi 155 dana. Dužina liste čekanja povezana je s brojem izvoditelja te su nam najduže liste čekanja u djelatnosti kardiologije (kardiologija, UZV srca, ergometrija) gdje imamo samo jednog izvoditelja koji osim u ambulantama, radi i na odjelu te objedinjenom hitnom bolničkom prijemu. Duže od godinu dana čeka se i na CD karotida, CD arterija i vena, CD vena. Navedene pretrage također radi samo jedan izvoditelj, koji odrađuje i ostalu dijagnostiku te radi i na odjelu“, kaže Marina Major, ravnateljica Opće županijske bolnice Pakrac i bolnice hrvatskih veterana.

Dodaje kako osim ograničenog broja izvoditelja, veliki problem predstavlja i neodazivanje pacijenata na zakazane preglede.

„Statistički gledano, od ukupnog broja mjesečnih termina 10 posto pacijenata nazove i otkáže pretragu ili zatraži novi termin, dok 10 posto pacijenata uopće ne dođe na zakazani termin, a isti pritom ne otkáže. Za dio pretraga telefonski se provjeravaju dolasci na zakazani pregled, ali i unatoč tome, dio pacijenata ne dođe na zakazani pregled bez da je isti otkázao. Kad imamo mogućnost, isti dan taj termin popunimo, ali za neke pretrage su nužne pripreme te nam termini propadaju“, kaže Major te dodaje da se na godišnjoj razini radi o ukupnom broju termina koji se obave u jednom, navodi je čak i u dva mjeseca.

„Pacijentu koji propusti termin on očito ne znači puno, ali te propuštene termine treba gledati sa stajališta pacijenta koji čekaju pretrage. Njima je taj termin neprocjenjiv. S druge strane, treba uzeti u obzir i trošak – imate tim koji je na raspolaganju za obaviti pretragu, a pacijent se na odazove. Što se tiče UZV dojke, moramo napomenuti da su tu pacijentice odgovornije, prvenstveno prema sebi, i u pravilu se odazivaju na zakazane termine. Tijekom osam mjeseci propušteno je, a da nije otkázano 12 termina“, rekla je Major.

Krešimir Luetić, predsjednik Hrvatske liječničke komore (Foto: Sandra Šimunović/PIXSELL)

Za Krešimira Luetića, predsjednika Hrvatske liječničke komore (HLK), za liste čekanja ili, kako kaže, liste narudžbi, ponajprije su odgovorni oni koji upravljaju zdravstvenim sustavom.

„Stav HLK o tom problemu dijele i hrvatski građani. Ipsos Puls je za HLK u travnju ove godine proveo anketno istraživanje među hrvatskim građanima koje je pokazalo kako građani za duge liste čekanja odgovornim smatraju podjednako Vladu i Ministarstvo zdravstva (39 %), dok su na trećem mjestu (22 %) ravnatelji zdravstvenih ustanova, pokazalo je istraživanje. Tek 11 % građana smatra liječnike odgovornim za duge liste čekanja“, kaže Luetić.

Dodaje kako liste čekanja postoje i u razvijenijim zdravstvenim sustavima, međutim njima se može bolje ili lošije upravljati.

„Kada je riječ o Hrvatskoj, sigurno postoji puno prostora za napredak. Jedan od važnijih preduvjeka za to, uz angažiranost administracije i samih upravljača, je cjelovita informatizacija sustava te vertikalno i horizontalno povezivanje. U 21. stoljeću ne bi se trebala tolerirati situacija da se, primjerice, za istu pretragu istovremeno možete naručiti u nekoliko ustanova, a da to sustav uopće ne detektira“, navodi Luetić. Dodatno bi, ističe, s listi čekanja trebalo maknuti ono što tamo ne pripada, a to su 'liste želja'.

„Vi ste, na primjer, iz Zagreba i želite operirati mrenu, i možete dobiti relativno brzi termin u Karlovcu ili Zaboku, ali vi želite da vas operira baš određeni liječnik u baš određenom KBC-u. U tom slučaju ne možemo govoriti o listi čekanja nego o listi narudžbi za točno određeno mjesto, a to je svojevrsna 'lista želja'. S listi čekanja trebalo bi maknuti i osobno uvjetovane termine. Primjerice, kada pacijent ne prihvati prvi slobodni termin na neku proceduru jer mu ne odgovara iz nekog razloga, već ga pomiče za neki udaljeniji. Trenutno je sve to skupa na istim listama“, upozorava te navodi kako se u posljednje vrijeme u javnom prostoru često može čuti konstatacija da u Hrvatskoj imamo sve više liječnika, a sve manje stanovnika, uz istovremeno izraženo čuđenje zašto se onda značajno ne skraćuju liste čekanja.

„Zdravstvo, naime, nije u najužoj korelaciji samo s brojem stanovnika, nego i sa zdravstvenim potrebama, a to su dvije različite varijable. Poznato je da zdravstvene potrebe rastu s dobi te da taj porast potreba postaje nakon 60, 65. godine života eksponencijalan. Pored toga što u Hrvatskoj nedostaje oko 2000 liječnika, na liste čekanja neminovno utječe sve veći postotak stanovništva starijeg od 65 godina u ukupnoj hrvatskoj populaciji i činjenica da je ta skupina najčešći korisnik zdravstvenih usluga. Za sedam do osam godina Hrvatska će imati skoro milijun stanovnika starijih od 65 godina i ako se ništa značajno u zdravstvu ne promijeni situacija će biti još lošija“, zaključuje.

Dražen Jurković, direktor Udruge poslodavaca u zdravstvu Hrvatske (Foto: Bruno Konjević/CROPPIX)

Za Dražena Jurkovića, direktora Udruge poslodavaca u zdravstvu Hrvatske, šest je temeljnih uzorka koji dovode do liste čekanja. Prvi je tehnološki napredak u medicini.

„Danas se radi puno više UZV-a i CT-ova nego prije 10, 15 godina. Broj pretraga puno se brže umnožava od samih kapaciteta, i što se tiče prostora i opreme i ljudi“, kaže.

Kao drugi uzrok navodi starenje stanovništva. Treći je uzrok nepostojanje egzaktnih i kvalitetne evidencije listi čekanja. Četvrti je uzrok mogućnost prema kojoj se pacijent istovremeno može prijaviti i dobiti termin u više zdravstvenih ustanova.

Peti, za njega najvažniji, uzrok za koji krivi zdravstvenu administraciju, jest taj što od 2009. godine do danas nismo bili u stanju uvesti e-naručivanje.

„Imali smo osigurana sredstva, potpisane ugovore, a projekt do danas nije realiziran. Da je e-zdravstvo zaživjelo, liste čekanja bi se smanjile jer bi svi kapaciteti bili umreženi, sve bi te podatke imali liječnici primarne zdravstvene zaštite na svom sučelju pa ne bi bilo dvostrukog i trostrukog naručivanja“, govori Jurković.

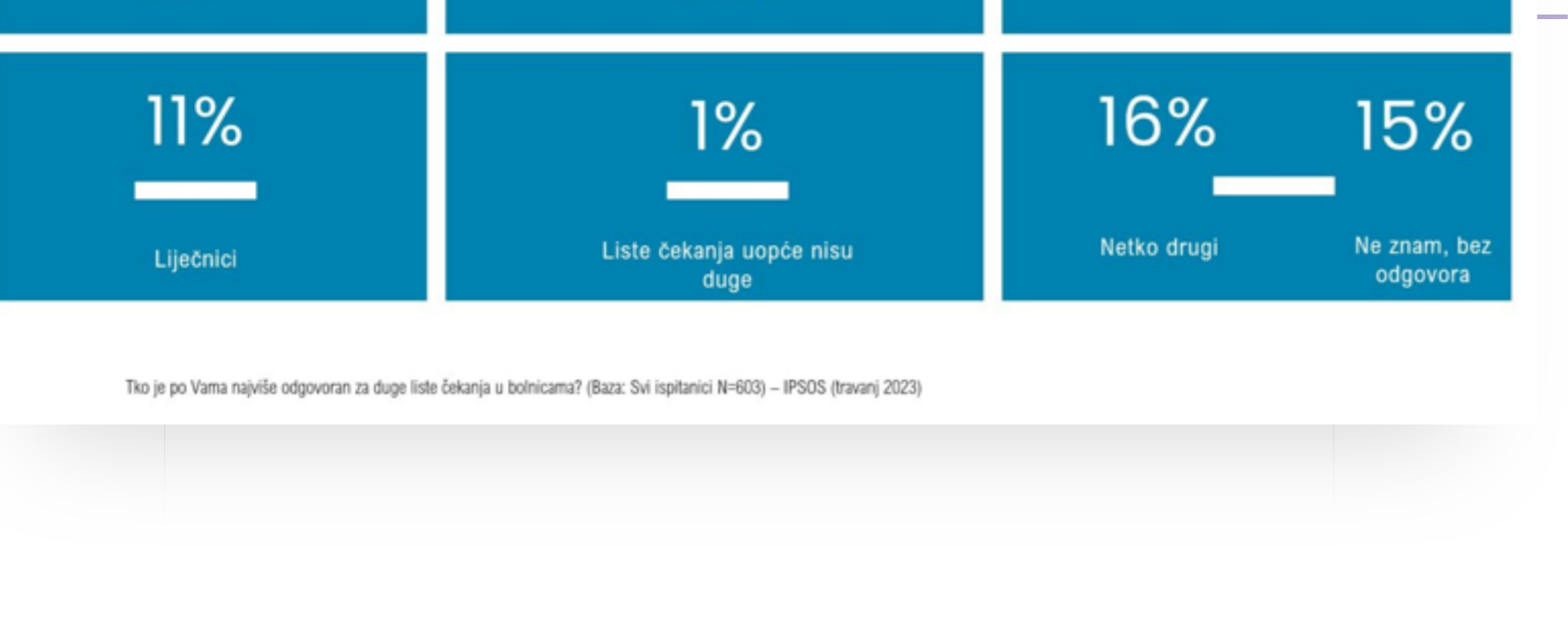
Kao posljednji šesti uzrok navodi javno-privatni rad liječnika.

„Nisam protiv javno-privatnog rada liječnika, no njega treba regulirati. Ovako se stvara percepcija da se u javnim bolnicama umjetno stvara lista čekanja kako bi se ti pregledi u posljedepodnevni satima obavili u privatnim ustanovama“, kaže Jurković te zaključuje kako takva percepcija nije dobra ni za liječnike ni za pacijente. Jurković je pobornik ideje da se liječnicima omogući popodnevni privatni rad na njihovim odjelima po realnim cijenama.

„Trošak mogu platiti pacijenti, a može i HZZO po istom modelu po kojem se dobije više usluga“, predlaže.

Prema nacionalnom planu oporavka, čekanja na dijagnostičke preglede do kraja godine moraju se svesti na 270 dana. Bit će zanimljivo vidjeti hoće li i kako to Ministarstvo postići.

Do kraja godine ostalo je malo manje od tri i pol mjeseca.

Rak je drugi najznačajniji uzrok smrti u Hrvatskoj, od kojeg umire svaki peti stanovnik.

Podaci EUROSTAT-a za 2020. godinu pokazuju da je Hrvatska po smrtnosti od raka druga u Europi, odmah iza Mađarske.

Prema posljednjim dostupnim podacima Registra za rak od raka je u 2021. godini umrlo 13.206 osoba, od toga 7.585 muškaraca i 5.621 žena. Kod muškaraca najčešći uzrok smrti bili su rak pluća (1.899), rak debelog i završnog crijeva (1.281) i rak prostate (805), a kod žena rak pluća (915), rak debelog i završnog crijeva (836) i rak dojke (711).

*** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.**

PreVIOUS Next

Studentica istražuje kako humor utječe na mentalno zdravlje žena oboljelih od raka dojke. **Uključite se!** Prijavite se na radionicu Maje Vukoje

Ivana Kalogjera
Nakon što je oboljela od raka dojke, a potom usred liječenja ostala i bez posla, novinarka Ivana Kalogjera osnovala je portal Nismo same te istoimenu udrugu. Udruga je u javnosti najpoznatija po projektu „Nisi sama – ideš s nama!“, novoj socijalnoj usluzi taksi prijaveza na kemoterapiju žena oboljelih od raka koje se liječe u zagrebačkim bolnicama.

RELATED POSTS

- VIJESTI I SAVJETI**
Kontracepcijske pilule mogu zaštititi žene od nekih vrsta tumora
Nismo same, 2. travnja 2017.
- VIJESTI I SAVJETI**
Sve je izglednije da cjepivo protiv koronavirusa stiže krajem godine
Tanja Rudež, 16. studenoga 2020.
- VIJESTI I SAVJETI**
Novi portal udruge Nismo same
Nismo same, 7. ožujka 2020.

< >

NOVE OBJAVE

- Prijavite se na radionicu Ivone Poljak 3. prosinca 2023.
- Pink advent u Splitu: Za ovaj Božić ženama oboljelim od raka poklonite besplatan taksi prijevoz na kemoterapiju i zračenje 1. prosinca 2023.
- Liste čekanja – metastaze hrvatskoga zdravstva (5) 30. studenoga 2023

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.

Izrada i održavanje web stranice:

Financijski podržava

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Udruga žena oboljelih i liječenih od raka NISMO SAME je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

PRATITE NAS

LEDINE RAZVOJNO Društvo

ISPRIJATAJ ČLANAK